

Entreprenörskap måste tränas – precis som allt annat

Göteborgs-Posten den 4 juni 2024

Från årets GEM-rapport (Global Entrepreneurship Monitor) kan vi konstatera att svenskt entreprenörskap har nått en ny rekordnotering 2023. I dag är 9,2 procent av den yrkesaktiva befolkningen (18–64 år) involverad i tidigt entreprenörskap, antingen engagerade i att starta ett företag som de kommer att äga eller deläga eller driver ett företag som är yngre än 3,5 år.

Samtidigt uttrycker forskarna bakom rapporten viss oro. Trots att fler startar företag är få långsiktiga. Nyföretagandet ökar, men ligger under jämförbara länders snitt. Företagandet är främst en bisyssla. Kvinnors entreprenörskap har ökat men med nuvarande trend dröjer det 75 år innan lika många kvinnor som män driver företag i Sverige. Ett ytterligare orosmoln är att kunskapen om att starta företag minskar.

Rapportförfattarna lyfter förtjänstfullt fram att Sverige behöver entreprenörer som utmanar befintliga strukturer och bidrar till att bygga morgondagens tillväxtbolag, men det räcker inte att bara säga så, vi i Sverige måste göra ett omtag och åter igen sätta vikten av träning i entreprenörskap på agendan.

Årets mottagare av *Global Award for Entrepreneurship Research*, världens ledande forskarpris på entreprenörskapsområdet, är professorerna Robert Baron på Oklahoma State University och Michael Frese på Leuphana Universität Lüneburg. De har under sina långa forskarkarriärer gjort banbrytande insatser för att öka förståelsen för entreprenörskapets psykologi. Varför väljer vissa individer att engagera sig i entreprenörskap medan andra inte gör det? Hur lär sig entreprenörer att känna igen, bedöma och agera på nya möjligheter och vilka faktorer bidrar till olika grad av framgång när det gäller att ta tillvara dessa möjligheter?

Den enskilt viktigaste slutsatsen av deras forskargärning, som sammanfattades vid årets välbesökta prisutdelning, är att entreprenörskap kan och måste tränas – och träningen kan inte upphöra. Om vi vill ha ett ökat fullödigt aktivt entreprenörskap i Sverige – inte bara mer bisyssleföretagande – måste entreprenörskap få ta större plats i samhället och prioriteras. Det måste tränas på gymnasieskolor, lärosäten och på andra arenor i samhället, både i formen av kurser och program och som en integrerad del av andra utbildningssatsningar. Vi behöver också lyfta fram förebilder av olika slag som visar vägen och som visar att det inte finns någon genväg till ett framgångsrikt företagande utan det kräver träning och år av uthålligt arbete.

Ett fåtal av de nya företagen kommer att sticka ut och bli morgondagens tillväxtbolag, men samhället behöver också fler mindre omskrivna företag som bidrar till de många omställningar vi har framför oss. Vi behöver entreprenörer som med sina företag kan överbrygga teknikskiften, underlätta klimatomställningen, öka den lokala livsmedelsproduktionen och producera nya tjänster för ett mer inkluderande samhälle. Listan kan göras lång.

Entreprenörskap måste vara en självklar del av samhällets ekosystem – det måste ta olika former och förstås som något mer än spektakulära tillväxtbolag. Vi måste som samhälle inse att vi behöver entreprenörerna. I en tid när konkurserna ökar blir det särskilt viktigt både att skapa goda förutsättningar för redan aktiva entreprenörer och träna och inspirera morgondagens entreprenörer. Sådan träning behövs inte bara vid högskolorna, minst lika viktigt är att studenter på yrkesutbildningar tränas i företagande och entreprenörskap. Om viljan finns kan vi fortsätta att ligga i framkant av utvecklingen, om inte ser framtiden allt annat än ljus ut.

Magnus Henrekson

Lucia Naldi

Mikael Stenkula

Karin Thorburn

Caroline Wigren-Kristoferson

Joakim Wincent

Ivo Zander